

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

CLEVELAND 3, O., SATURDAY MORNING, SEPTEMBER 4, 1943

LETO XLVI. — VOL. XLVI.

OB TEDNU

Najbrže bo pametno, če ne pričakujemo preveč reform po tej vojni. Drastične reforme in reorganizacije bodo kolikor mogoče potlačene, da se prepreči revolucije in da se vzpostavi zopet stare trgovske zveze.

Na tem principu bo delal tudi predsednik Roosevelt, ne morda toliko iz osebnega prepričanja kot radi konzervativnega kongresa. Kongres vidi zlasti previdnega državnega tajnika in ako hoče Roosevelt, da bo kongres odobril kake politične načrte, mora iti vzporedno z njim. Z drugimi besedami rečeno — Roosevelt se polagoma pomiče na desno.

Vse je pa odvisno od javnega mnenja ameriškega naroda. Predsednik je odločen, da se ravnava po tem.

Da bo moral ameriški davkoplačevalec vzeti na svoje rame vseh \$14.000.000.000 za posojilni sklad, je gotova stvar. To se pravi, kar smo dali iz tega posojilnega sklada zaveznikom, ne bomo tirjali nazaj. No, kaj bi tudi bilo nespametno tirati, ko pa vemo, da bi nič ne dobili.

Bo končani vojni bomo imeli naši deželi za kakih \$15.000.000.000 preostanka v zbirni obliki in podobno. Za bi vrednosti bo strojev, trgu, bankov in drugega vojnega materiala. Kaj bomo s tem? Bo bomo najbrže razdali po Evropi in na Daljnem vzhodu. Bo bomo obdržimo doma, bi to škodo, pravijo, razviti domače gospodarstvo po vojni.

Kar se tiče vojne je danes razgled sledeč: Rusija bo imela poglaval nemške armade. Bombardiranje nemških mest in industrije se bo nadaljevalo z vedno večjim tempom. Bombardiranje leta 1944 bo Evropa odprla za invazijo na vseh krati. To pomeni, da vojna z Nemčijo ne bo končana, dokler Amerika pošlji svojih armad proti Berlinu. Vojna na Daljnem vzhodu se bo razvijala po daljši in zadobivala vedno večji obseg.

V splošnem se družinski krogi ne boje dosti klicanja v vojsko. K temu govorita dva razloga, 1) da vojaki, ki bodo poslani od sedaj naprej, ne bodo nikdar poslani v bojno linijo, kjer imamo že dovolj za prevladanje vojakov, in 2) da vrnjeni vojniki najbolj upoštevajo, kar smo pa mislili da bo do dveh letih vojne.

Ko bomo nakupovali letos božična darila, bomo videli vojakov. Kljub temu pa so zaloga v trgovinah danes še vedno velika, kot smo pa mislili da bo do dveh letih vojne.

Voz ulične železnice je skočil s tira v ljudi. Včeraj je skočil voz ulične železnice pod Cedar Hill s tira in razvil v skupino ljudi, ki so čakali na sosedni prosti na ulično železnico. Neka ženska je bila tako poškodovana, da je na položaj odšla umrla, neki drugi je dobil manjše poškodbe.

Rusi so napredovali ob Donecu 12 milj in zavze-li 150 naselij

London, 3. sept.—Iz Moskve poročajo, da so ruske čete napredovale ob Donecu do 12 milj ter okupirale najmanj 150 večjih naselij.

V severni Ukrajini so se ruske čete tudi pomaknile naprej od 10 do 12 milj ter zasedle nad 100 vasi.

Proti Smolensku so Rusi prodrli včeraj od 2 do 4 milje, zasedli nad 100 naselij in južno od Brianska so se Rusi zopet precej pomaknili naprej.

Na južni fronti se Rusi naglo bližajo važnem stratežnem mestu Stalino. Nemci se umičejo na vsej 600 milj dolgi fronti.

Iz Spodnje Štajerske

(Posneto iz Jutra z dne 28. marca 1943). Novi grobovi. — V visoki starosti 92 let je v Mariboru umrla vdova mestnega zdravnika ga. Fani Mallyjeva, rojena Moserjeva. Nadalje so v Mariboru umrli 66-letni skladničnik državnih železnic Jožef Bohinc, 39-letni tehnični uradnik Alojz Žabkar in 67-letna zasebnica Justina Rebčeva. V Vemšah pri Leskovcu je umrl 45-letni Anton Černkovič, v Slivnici pri Mariboru pa 52-letni Stefan Drageš. V 63. letu starosti je preminila na praznik 19. marca ga. Marija Sajmideva, po rodu Krakerjeva. V Mariboru so še umrli 79-letni zasebnik Andrej Job in 78-letni žagarski mojster Jurij Podgoršek. V Slov. Bistrici pa po dolgem trpljenju uradnica Mici Vaupetova.

Strela — ni špas!

Nevihata, ki je divjala zadnje sredo večer nad Clevelandom, je napravila tudi v slovenski naselbini precej strahu. Strela je udarila v dimnik SND na St. Clair Ave., kjer je izbila nekaj opek. Od tam je pa švignila na drugo stran strehe in skozi odprto okno v stanovanje barten-derja Louis Hrovata, ki je sedel v sobi s soprogo, zetom in vnukinjo. Strela je švignila preko sobe in zadel za radio ob steni, kjer se je izgubila med zidom in podnom. Razume se, da so se vsi močno prestrašili, ko se je v sobi tako nenadoma zablistalo. Hrovatov zet je sedel komaj dva čevlja od radijskega aparata, vendar se mu ni nič zgodilo. Razen dosti strahu ni pustila strela za seboj nič škode.

BOJNA FRONTA

ITALIJA — Najnovejša poročila zatrjujejo, da beže nemški vojniki iz južne Italije proti severu. Boje se, da bi jim bil beg pozneje nemogoč. Angleške čete prodirajo v notranjost Italije.

LONDON — Težki angleški bombniki so v noči od petka na soboto zopet obiskali Berlin. To je bil že tretji napad na Berlin v zadnjih 11 nočeh.

RIM — Vladni radio je naznanjal narodu, da je osvobodil stopil v deželo. Radio je apeliral na vojaštvo, naj pokaže odpor invadnikom.

RUSIJA — Nemci se v neredu umičejo pred zmagovitimi Rusi. Ruska armada, ki prodira proti Kijevu, je zavzela 410 naselij.

PACIFIK — Amerikanci so potopili ob Novi Gvineji tri velike japonske transporte.

DVOJE MEST V ITALIJI SE JE PODALO

Angleške in kanadske čete so dobile trdna tla v južni taliji

KAM BODO UDARILE AMERIŠKE ČETE?

Gl. stan zaveznikov v Afriki, 3. sept.—Pod varstvom zračne in pomorske sile so se angleške in kanadske čete prepeljale čez ožino pri Mesini ter udarile na italijansko obrežje. Natančnejši poročili še ni o razviti invazije. Prvo uradno poročilo o podrobnosti invazije bo izdano v soboto popoldne.

Radio iz Berlina je javljalo, da so zavezniški okupirali v Italiji dvojne mest, Reggio Calabria in Scilla. Druga poročila zopet javljajo, da so se kanadske in angleške čete prijele na 50 raznih točkah na italijanskem obrežju in da so dobile trdna tla na 10 milj dolgi liniji obrežja v Kalabriji.

Nič še ni znanega, če so naleteli invadniki na velik odpor. Toda kraji so tukaj hriboviti in pripravljeni za obrambo. Pričakovati je, da bodo nemške divizije, ki so ušle iz Sicilije in kar jih je bilo prej v južni Italiji, nudile močan odpor.

Bila je temna noč od četrta na petek in kot nalašč za invazijo. Malo pred dnevom so odprle angleške baterije iz Sicilije topniški ogenj na italijansko obrežje; istočasno so se oglašile težki topovi z bojnih ladij, ki so bruhali težke izstrelke na italijanske obrambne naprave. Tedaj so se pa vsuli nad italijansko obrežje rojni bombniki, ki so začeli deževati na tone bomb na sovražnika. Tedaj je pa švignilo od Sicilije na stotine in stotine malih čolnov, polnih vojaštva. V nekaj minutah so bili preko ožine na obrežju Italije. Bilo je natančno ob 4:30 zjutraj v petek, ko so zavezniški izvedli invazijo na evropsko celino.

To, da so izvedle invazijo na Italijo samo angleške in kanadske čete, vsiljuje vprašanje: kje je ameriška 7. armada, ki je okupirala večji del Sicilije? O tem ni zdaj še nobenih vesti. Nekateri trdijo, da bo ameriška armada udarila na Italijo višje proti severu, morda kje pri Neaplju. Drugi trdijo, da bo okupirala najprej Sardinijo in Korziko. No, o tem bomo kmalu zvedeli kaj več.

Nov grob

V Mestni bolnišnici je umrl Frank Misja, star 58 let. Stanovanje je na 5029 Luther Ave. Doma je bil iz vasi Murščak pri Ljutomeru na Štajerskem, odkoder je prišel v Cleveland pred 30 leti. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Antonetto roj. Pečnik, sina Franka in Charles, hčeri Louise in Mary ter pet vnukov. Zadnja tri leta je bil zaposlen pri Parker Appliance Co. Pogreb bo v torek zjutraj ob devetih v cerkev Brezmad. Spočetja na Superior Ave. in 41. cesta iz Zakraskovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. Naj počiva v miru, preostali so žalje.

LOV NA ZAJCE V OHIO

Lov na zajce bo odprt v državi Ohio 19. novembra in do vključno 15. januarja. Štiri zajce bo smel lovec ustreliti na dan, v posesti jih bo smel imeti osem. Na prvi dan lova se ne sme pričeti streljati pred 11 dopoldne, druge dneve pa ob 7:30 zjutraj do 5:30 zvečer. To je po uradnem ohijskem času.

Lov na fazane bo od 19. novembra do vključno 4. decembra. Dva fazana na dan je limit, v posesti ne več kot 4 samce.

Lov na neverice v severnih okrajih države od 22. do 30. septembra, v južnih pa od 15. do 30. septembra.

Lovsko dovoljenje je \$1.25 in je veljavno od 1. septembra 1943 do 31. avgusta 1944. Vsak lovec mora imeti pri lovu obsešno dovoljenje zadej na hrbtu.

Vsak lastnik zemljišča, ki prebiva v državi Ohio eno leto, sme loviti na svoji zemlji brez lovskega dovoljenja. Vsak lovec mora dobiti od posestnika, na katerega ozemlju lovi, pismeno dovoljenje za lov.

Ropari so našli v rezidenci \$24.000

Ropari so prišli včeraj v stanovanje Frank Skedela v Shaker Heights ter odnesli za \$24.000 gotovine in veliko zlatnine. Denar je bil v močni blagajni, katero so roparji odprli zunaj na dvorišču. Skedel, ki vodi s svojimi bratom tovarno Atlas Tool & Die Co. na 7806 Union Ave., ni hotel povedati policiji, zakaj je imel toliko denarja doma.

Jack F. Ponikvar, Fireman 3rd Class, je prišel za 9 dni na obisk k svoji soprogi na 18614 Cherokee Ave. Jack služi v Great Lakes, Ill.

Carl Smerdel, sin Mr. in Mrs. Smerdel iz 19202 Arrowhead Ave. bo na 9. sept. odšel k armadnemu koru v Fort Hayes, Columbus, O. Prej je bil letalski kadet pri civilni patrulji. Želimu mu vso srečo in zdrav povratek.

Pvt. Larry A. Leskovec, sin Psv. Leskovec iz 19516 Shawnee Ave. je prišel domov na dopust za 13 dni. V petek se vrne nazaj v New Orleans, La. Prijatelji ga lahko obiščejo.

Danes je odšel v službo Strica Sama John Kromar, starejši sin družine Mr. in Mrs. John Kromar, 1113 E. 63. St. Z njim je odšel tudi Joseph Stare, sin Mr. in Mrs. Joseph Stare iz 1096 Norwood Rd. Fantoma želimo zdravja in srečen povratek.

Mrs. Josephine Urbančič in hčerka Arlene, stara 14 mesecev, iz 1171 Norwood Rd. sta dobi glas od svojega soproga oziroma očeta Franka, da je srečno došel v daljno Avstralijo. Mrs. Urbančič je hči družine Rutar. Frank se je nahajal komaj 4 mesece v armadi, ko je bil poslan preko morja brez dopusta. Vse bi bilo dobro, piše Frank, samo

AMERIKANCI SO NAPADLI BRENNER

Ameriške zračne trdnjave so razbile progo iz Nemčije v Italijo

NEMCEM JE ODREZANA POT V ITALIJO

Ameriške zračne trdnjave so poletale včeraj 1.500 milj daleč ter razbile, vsaj začasno, železniško progo, ki vodi preko prelaza Brenner iz Nemčije v Italijo. To je za Nemce glavna pot, po kateri pošiljajo ali so pošiljali ojačenja v Italijo.

Ameriški letalci so razbili železniški most pri Bolzano, 35 milj pod prelazom Brenner, uničili železniško progo v Trentu, 30 milj bolj južno ter razbili železniško omrežje pri Bologni, 170 milj južno od prelaza.

S tem je Nemcem vsaj začasno ustavljena pot v Italijo in iz Italije. Bologna je važno železniško in cestno križišče v severni Italiji.

Ameriške zračne trdnjave so letale brez spremstva na ta napad in samo en bombnik se ni vrnil z napada. Vrnivši ameriški letalci poročajo, da je bil to eden najbolj uspešnih napadov, kar so jih še podvzeli z Afrike. Trdijo, da bo vzelo Nemce dosti časa, predno bodo popravili železniške mostove in proge.

da ne bi bil tako daleč od doma. Želimo mu srečo in pa zdrav povratek k svojem. Njegov naslov je: Fr. Urbančič, 35054641 Co. 1-16th Repl. Bn 5th Repl. Depot APO 711, c/o Postmaster San Francisco, Calif.

Za 4 dni je bil doma na dopustu poročnik Harold E. Demshar, sin Mr. in Mrs. Joseph Demshar, Mentor, O., ki imajo svojo stavbinsko pisarno še vedno na 874 E. 140. St., Cleveland, O. Harold je odšel nazaj in vzel s seboj soprogo in hčerko. Služi pri protizračni bateriji v Camp Davis, North Carolina. Za poročnika je avanziral iz častniške šole 26. avgusta. Čestitajmo!

Demsharjevi imajo še enega sina v armadi in sicer služi Joseph Jr. kot radijski tehnik pri zrakoplovnem oddelku v Scott field, Ill.

Tam s Pacifičnih otokov se je oglašil štabni narednik Frank Petrovič, sin Mr. in Mrs. John Petrovič iz 1068 E. 68. St. Frank piše, da Japoncem dobro dajejo in da kadar bo prišel domov, bo zagledal kot božično drevesce samih odlikovanj. Časa nimajo dosti za pisanje, toda od doma pa redno dobivajo pošto in prosijo, naj mu redno pišejo. Frank prosi domače, naj molijo zanj, ker molitve naši fantje tam zelo potrebujejo.

Iz raznih naselbin

Johnstown, Pa.—Na poslednjah operacijah je tukaj 28. avg. umrl Anton Logar. Doma je bil iz Grahovega pri Cerknici na Notranjskem. V Ameriki je bil 38 let in ob smrti bil star 57 let. Pred devetimi leti mu je umrla žena. Zapušča dva odrasla sinova in dve hčeri. — V bolnišnici se nahaja žena Franka Gračnika v. opasnem stanju.

Chicago. — Dne 23. t. m. je umrla Lucija Jurca. Stara je bila 53 let in doma iz Trboja pri Smledniku na Gorenjskem.

Chicago. — V uradnem seznamu izgub na bojiščih je tudi poročnik N. J. Gorše iz Chicaga, ki je označen za pogrešanega. To je sin slovenskega krojača Johna Goršeta, 5714 So. Kedzie Ave.

Henryetta, Okla. — Pred dnevi je umrl Jakob Štrukelj, star 82 let in doma iz Starih Polok na Notranjskem. V Ameriki je bil čez 50 let in preminul je pri sinu in hčeri na Bryantu, Okla. Zapušča več sorodnikov. Umrl je brez družine.

Eveleth, Minn. — Dne 18. avg. je naglo umrl Anton Oven, star 57 let in rojen na Igu pri Ljubljani. Žena ga je klicala k večerji in našla ga je mrtvega v postelji.

Joliet, Ill. — Dne 20. avg. je umrl John Verščaj, star okrog 65 let in rojen v Črnomlju, Bela Krajina. V Ameriki je bival 40 let, prva leta v Minnesoti in zapušča ženo ter več odraslih otrok. — Dalje je umrl Jos. Starasinič, samski, star 47 let in rojen tukaj. Zapušča sestro in nečaka.

Smrtna obsodba v Celovcu

Specijalno sodišče v Celovcu je obsodilo na smrt Marijo Felner iz Ziljske doline in Franca Zeharja iz Pečnika pri Mariboru, ker sta zaklala 20 prašičev, 2 kravi, 4 telice in 7 telet in prodajala meso.

Po prestani operaciji Mrs. Florence Jesen, 4427 Snow Rd., Parma, O., je srečno prestala operacijo v St. Alexis bolnišnici. Obiski so dovoljeni.

Miss Frances Leskovec iz 19516 Shawnee Ave. je tudi srečno prestala operacijo v St. Alexis bolnišnici. Prijateljce jo lahko obiščejo v sobi 130.

Nova lastnika gostilne Joe in Mary Sustaršič sta prevzela znano gostilno od Rose Hauer na 6702 St. Clair Ave. Priporočila se za številni obiski. Na razpolago vedno izborno pivo, vino, žganje in fin prigrizek.

Slike tudi za Hrvate Mr. Grdina vabi nocoj k slikam tudi brate Hrvate. Kazane bodo tudi slike obeh cerkva, sv. Pavla in sv. Nikolaja. Nocoj bo izredna predstava.

Prva obletnica V ponedeljek ob sedmih bo darovana v cerkvi sv. Lovrenca marša za pokojnega Gregor Blatnika v spomin 1. obletnice njegove smrti.

Bogat plen Trije roparji so prišli včeraj v gostilno Mrs. Picciano, 13012 St. Clair Ave. in vzeli \$1.500. Gostilna je bila takrat polna gostov, katere so roparji ustrašovali z orožjem.

Pozor volivci! Precinct "E" v 23. vardi bo volil letos in vedno naprej v šoli sv. Vida, vogal Glass Ave. in ne v volivni koči na vogalu 61. ceste in Edna.

U. S. BOMBNIKI SO OBISKALI PARIZ

Razbijali so tovarne in letališča pri Parizu in drugod

NEMCEM SO ZBILI 23 BOJNIH LETAL

London, 3. sept.—Pri belem dnevu so danes ameriške zračne trdnjave napadle tovarne letal Caudron-Renault v predmestju Pariza in neko drugo tovarno severno od Pariza. Proti ameriškim bombnikom so se pognale močne formacije nemških bojnih letal, katerih so Amerikanci sklatili 23. Amerikance so spremljala zavezniška bojna letala. Osem bombnikov in dvojne bojnih letal pogrešajo.

Še predno je prišlo uradno poročilo iz zavezniškega glavnega stana o tem napadu, je že javljalo radio iz Rima, da so Amerikanci bombardirali Pariz.

Pariški radio je tudi kmalu zatem naznanjal, da je bil izvršen močan zračni napad na okolico Pariza. Glavna tarča bombnikom je bilo levo obrežje reke Sene, ki teče skozi Pariz.

Sinoči so pa angleški daljnosežni topovi začeli bruhati težke izstrelke preko Rokavskega preliva na francosko stran. Po 15 strelav so oddali vsako minuto in streljali so neprestano 50 minut. Nemške baterije so odgovarjale s francoskega obrežja.

Papežev odposlanec na potu v Washington

London. — Nemški radio je danes poročal, da je nek italijanski uradnik, po imenu Baleazzi, dospel v Lizbono z avijonom ter da je na potu v Washington. Odposlanec nosi posebno poslanico papeža Pija predsedniku Rooseveltu, trdijo Nemci.

V bolnišnici Pfc. Tony Fortuna, ki je bil doma na dopustu, je bil odpeljan v Glenville bolnišnico, da se podvrže operaciji na slepiču. Obiski niso še dovoljeni. Tony je sin družine Ignatius Fortuna iz 15717 Holmes Ave.

Prememba seje Direktorij SND na 80. cesti bo imela mesec sejo v nedeljo 5. septembra in ne na 2. nedeljo. To naj vzamejo na znanje direktorji in društveni zastopniki.

Za gospodinje

Ali veste, kje bo metla najbolj spiti? Ako jo obesite na steno kjerkoli že. Vzemite dva prazna "koželička" od sukanca ter ju pribijte na steno po dva palca vsakele. Vtaknite metlo mednja tako, da bo viselo drža nizdol. Tako bo metla spiti, pa tudi vedeli boste vedno, kje je, kadar jo boste hoteli prijeti v roke, dočim jo zdaj navadno iščete po vseh kotih.

Kadar čistite plošče v kuhinji ali v kopalnici, dodajte posodi vroče vode eno žlico parafina. Plošče bodo čiste in svetle.

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays**NAROČNINA:**

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, celo leto \$6.50; pol leta \$3.50,
četrt leta \$2.00
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$5.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year. \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 209 Sat., Sept. 4, 1943

Partizanski voditelji - izdajalci

Slovensko narodno vodstvo v Trstu je izdalo v marcu letos naslednji komunike, ki kaže partizane v pravi in resnični luči. Priobčamo dobesedno, kot smo prejeli, brez vsakih dostavkov, pa tudi brez vsakega črtanja. Glasi se:

"Italijanska komunistična stranka, ki daje partizanskim voditeljem denar in povelja, je ukazala slovenskim komunistom, da naj vse Slovence, ki se upirajo komunizmu, ogrdijo kot 'izdajalce' in 'vohune kvesture.' Zares je partizansko vodstvo razširilo letake, v katerih brez vsakih dokazov psuje ugledne slovenske narodnjake, da so izdajalci in vohuni. Slovenske voditelje, ki so trpeli po ječah in konfinaciji, ker so branili skozi 25 let pravice slovenskega naroda, skušajo komunisti umazati kot izdajalce.

Slovensko narodno vodstvo v Primorju pa ima v rokah neizpodbitne dokaze, da so voditelji Osvobodilne fronte izdali fašistovskim oblastem na stotine zavednih Slovencev, samo ker so bili nasprotniki komunistične partije.

Naj navedemo samo tri dokaze:

I.

Pred enim letom (februarja 1942) je bivalo v Ljubljani še na stotine jugoslovanskih oficirjev. Ker so ti častniki prisegli zvestobo Jugoslaviji, so jih komunisti (Osvobodilna fronta) sovražili in so premišljali, kako bi se jih iznebili. En sam oficir je šel namreč med partizane, vsi drugi so bili partizanom nasprotni. Komunisti so se proti jugoslovanskim oficirjem poslužili peklenke zvijače. Natisnili so pozivnice za mobilizacijo po sledečem vzorcu:

Gospod kapetan N. B.

Vrhovni štab slovenske partizanske vojske Vas pozivlja, da se dne 2. aprila t. l. javite na položaju, ki vam je znan in določen. Smrt fašizmu — svoboda narodu!

Takih pozivnic so komunisti poslali po italijanski pošti na 752 oficirjev. Seveda so italijanska oblastva na pošti v Ljubljani te pozivnice zaplenila. V dneh 2. do 9. aprila 1942 je kvestura v Ljubljani vseh 752 slovenskih oficirjev, katerim je partizansko vodstvo poslalo pozivnico, aretirala — in jih odposlala v taborišča, kjer še sedaj stradajo za žično ograjo. Komunisti niso mogli skriti svojega vesolja, da se jim je to podlo izdajstvo tako imenito posrečilo. V Ljubljanski ječi zaprti komunistični voditelj dr. ing. Klinc je imel na zaprte komuniste govor, v katerem je vzkliknil: "Danes se lahko pošteno napijemo, saj smo se iznebili najbolj nevarnih sovražnikov — oficirjev. Ti bi bili mogli slovenske narodnjake organizirati v bojne črte, pa bi nas komuniste potolkli in spet ustvarili to prokleto Jugoslavijo!"

To dejstvo ostane zapisano v naši narodni zgodovini. Vodstvo Osvobodilne fronte je pa na ukaz svojih gospodarjev iz Milana in Dunaja ovadilo fašistovski kvesturi 752 jugoslovanskih oficirjev! Če bi hoteli komunistični lažnjivci to tajiti, jim povemo: Za vaše izdajstvo je 752 prič in 752 dokumentov!

II.

V goriški ječi sedi 14 slovenskih inteligentov. To so znani narodnjaki: profesor Zupančič, dr. Pavlin, dr. Jazbec, pisatelj Bevk, ravnatelj Hrovatin in vrsta slovenskih študentov. Vsi so nasprotniki komunizma. Ovajeni so bili, da so baje širili letak "Nova pravda," ki je navduševal ljudstvo za svobodno Jugoslavijo. Vsi pridjejo pred posebno sodišče v Rimu — čeprav je komunistična ovađa proti njim krivična.

Kdo je te zavedne Slovence ovađil? Ali si predsednik terenskega odbora Osvobodilne fronte na Slapu pri Vipavi upa tajiti, da je v septembru 1942 on zatožil te narodnjake maršalu italijanskih orožnikov v Ajdovščini?

Ali si partizanski zastopnik upa tajiti, da je na sestanku "Nove pravde" na Slapu zagrozil, "da bo dal vse jugoslovanske mladece likvidirati," ker so nasprotniki komunizma? Osvobodilna fronta in partizani so te slovenske narodnjake res likvidirali — ovađili so jih italijanskim orožnikom!

III.

"Gestapo" je tajna policija nacistične Nemčije, je vohunska organizacija Hitlerja.

V maju 1942 je italijanska kvestura v Ljubljani zaprla ženo vrhovnega predsednika Osvobodilne fronte, visokega člana komunistične partije, Borisa Kidriča. Seveda je gospa Kidričeva v ječi zbolela in se je dala prenesti v splošno bolnico v Ljubljani. Lepega majskega dne se je ustavil pred bolnico nemški voz, ki je nosil tablico "Gestapo." Iz avta so izstopili trije elegantni gospodje, ki so gospo Kidričevo odpeljali iz bolnice. Kam? Avto je zapeljal na italijansko-nemško mejo pri Zalogu. Tam je najstrožje nadzorstvo. Kljub temu je avto mirno zapeljal čez mejo in odložil gospo Kidričevo v Litiji, na nemškem ozemlju. Gospa Kidričeva se je tam kaj mirno sprehajala tri mesece. Potem je z nemškim potnim listom izginila v Zagreb. Gestapo je pomagala!

Slovenci premislite, zakaj je nemška tajna policija dala predsedniku Osvobodilne fronte na razpolago svoj avto, da je italijanski kvesturi ugrabil iz rok svojo ženo? Zakaj je mogla žena gospoda Kidriča, ki ima na vesti umore stotin slovenskih mož in žena, mirno prebivati na nemškem teritoriju v Litiji? Tam je bila pod varstvom nemške policije.

Boris Kidrič, predsednik Osvobodilne fronte, je organiziral komunistično partizansko gibanje po navodilih iz Dunaja, zato so Nemci pomagali njegovi ženi. Zahvalili so se Kidriču, ker je s partizanstvom umoril 4,000 Slovencev v Sloveniji!

Vzpričo teh dokazov, kako voditelji partizanov izdajajo našo kri narodnim sovražnikom, vam kličemo:

Proč od osvobodilne fronte!

Proč od partizanskih voditeljev!

Proč od komunističnih izdajalcev!

Živela sloga zavednih Slovencev!

Slovensko narodno vodstvo,
Trst, marca 1943.

Louis Adamič: "A Very Valuable Document"

Objavlja P. Ambrožič OFM

Situacija se čisti

Polagoma se je začela situacija bistriti. To se pravi, vsak Srb se je moral odločiti za to ali za ono zlo. Kmeti, ki mu je zemlja vse, se je bolj in bolj obračal zoper komuniste in se začel tudi sam oboroževati. Dasi ravno je bilo mnogo kmetov, ki so komaj čakali, da si pomorejo do česa "gospodskega," so se vendar streznili, ko so uvideli, da proti nevarnosti njihovi lastni grudi. Korak za korakom se je dvigalo vedno več kmetov in šlo v boj zoper razbojnike in ubijalce. Vse to se je razvilo v neposredno obračunavanje med kmeti in onimi, ki so z razbojništvom širili svoje "ideje." Kot sem pa že omenil, ni zamenjavati takozvanih komunistov — ki niso uporabljali komunističnih metod — z onimi, proti katerim se je dvignila vas.

Bili so tudi očitni znaki, da so Nemci sami imeli svoje kremplje v vseh teh zmedah v Srbiji. V pozni jeseni in zgodnji zimi so komunisti širom Srbije ustanovili več sovjetskih republik, tako v Užicah, v Homolju, v Čačku, Mačvi in drugod.

Dobrotoljci

Prvi, ki so organizirali propagando za aktiven odpor proti komunistom, so bili takozvani dobrotoljci, ki so se rekrutirali iz Ljotičevega zbora. Ti ljudje so stopili v dogovor z Nemci in dobili obljubo, da jim preskrbe pušk in mitraljez za 10,000 mož. V resnici so pa prejeli le 1,000 komadov tega orožja in so za nekaj časa opustili misel na borbo proti komunistom. Na teren so odhajale čete, kakor hitro so bile formirane. Vodili so jih ne samo oficirji, ampak še v večji meri ljudje raznih drugih poklicev, in tako so padali v mnogo višjem številu kot je bilo potrebno. Kolikor so zaplenili orožja ali ga našli na terenu, so oboroževali nadaljnje svoje čete, pozneje pa tiste kmete, ki so varstvo svojih vasi jemali v svoje lastne roke.

Ko je začela posloovati Nedičeva vlada, so se polagoma nekako združili dobrotoljci, Pečančevi četniki in Nedičeve trupe. Razen nekaterih posameznikov, ki so v tej organizaciji našli priliko za nasičenje svojih osebnih pohleptov, so se vsi ti ljudje s prepričanjem borili proti komunistom, ker so jih smatrali za največjo pogibelj naroda. Zajete komuniste so navadno streljali na licu mesta, zlasti če jim je bil dokazan kak umor. Nekateri so odvažali v koncentracijske tabore. Zopet druge, o katerih so mislili, da so bili zapeljani, so izpuščali na svobodo.

S temi akcijami so Ljotičevci organizirali delavno službo s centrom v Kragujevcu. Vzrok, da je bil ta center nameščen v Kragujevcu, je v tem, da se je Ljotič razšel z nekaterimi člani Nedičeve vlade.

Prvi komandant in vojni organizator dobrovoljcev je bil polkovnik Mušički. Ta je vkrakal na čelo dobrovoljskih trup v Užice, ko so jih bili pod pritiskom narodnih sil komunisti izpraznili. Kmalu potem je bil Mušički aretiran po gestapoveh. Baje ga je dal are-

(Dalje prihodnjici)

Volitve se bližajo

Kaj pravijo v Collinwoodu, sem že večkrat mislil napisati. Toda ni bilo mogoče. Sedaj pa, ko živim privatno življenje in ko sem ravno okreval, po operaciji. Bom pa zopet po več letih poiskal podatki nekaj mojih idej na papir čitateljem Ameriške Domovine.

Kakor slišimo, letošnje mestne volitve ne bodo posebno burne. Imamo samo dva županska kandidata. Seveda naš France bo zopet župan. Akoravno imajo republikanci dovolj denarja na razpolago, ki ga tudi, ako ni drugače, dobi od dobička, ki ga vlada plačuje gotovim tovarnam. (Na primer, slučaj Benderja.) Sedaj bodo pa še prihranili, ker ne bo primarnih volitev za župana. Na primer, v 26. vardi tudi ne bo, primarnih volitev, ker sta samo dva kandidata za mestno zbornico. Toda v 32. vardi se bo pa potreba bolj vzbuditi. Imamo pa pet kandidatov v mestno zbornico. Namreč 3 slovenske demokrate in 2 irske republikan- ca. Sloveni! Sedanji councilman, Anton Vehovec, ki tako rad nazaj pride, kakor stari maček; John Prince, odvetnik in pomožni okrajni pravdnik in Frank Supanick (Zupančič) bivši uslužbenec Cleveland Trust Banke in potem The North American Banke in sedaj uslužben kot "Time keeper" pri Cleveland Graphite Bronze Co. Kot mojega prijatelja, ga priporočam volivcem in volivkam v 32. vardi, da greste ob času primarnih volitev v volivne kočice in napravite križ pred imenom Frank Supanick. Je sin enih prvih pionirskih družin v Collinwoodu. Da je zmožen, vam je znano, kdor je imel kaj opravka z njim z bančnimi posli. Aktiven je pri društvi, posebno pa že mnogo let, kot odbornik pri župnijski cerkvi Marije Vnebovzetja na Holmes Ave. Farani dajmo mu priznanje. Ko sva pred leti skupaj kolektala pri osmi maši je vsakokrat prinesel rože za vsakega eno, sedaj pa upam, da bo on dobil rožo-nominacijo.

Slovenci smo res poseben narod, smo dobri, pridni, pošteni in varčni pa tudi nevoščljivi, sebični in silno neradi damo komu kako pripoznanje. Toda vendar, dne 15. avgusta t. l. se je narod odzval in hvalevredno dal pripoznanje v polni meri, našemu zlatomašniku č. g. monsignoru Rt. Rev. Vitus Hribarju. Priznali smo, da po trnjevi poti, posejani z raznim plevelom, skozi petdeset let narodnega in verskega delovanja se želi obilen sad v farnem in narodnem razvoju. Mnogo kamenja, trnja, plevela in ljulike je bilo treba počistiti, prej ko je njiva postala rodovitna. Upajmo, da bomo čez deset let čestitali kot "biseromašniku." Kaka velikodušnost od strani č. g. zlatomašnika je, da je ves dohodek od jubileja, v svoti \$1,367.07, naklonil za pomoč našemu ubogemu in trpinčnemu narodu v domovini, potem Pomožne Akcije Zveze Slovenskih Župnij. Namreč, Msgr. Hribar ni maral nobenega centa od zlatomašniškega jubileja in je daroval to vsoto in to je največji dar, kar je kdo še daroval za naš narod, ako k temu pripoznamo, da še večji dar narodu pa je bilo njihovo neumorno delo tekom 50 let.

Poglejmo še nekoliko v vrtnice svetovnih dogodkov. Prvo: Chamberlain je prodal Čehoslovaško. Stalin v nenapadnih pogodbah z Hitlerjem je pustil Nemcem vzeti Francijo, Norveško, Dansko, Poljsko, Nizozemsko in Belgijo, sam pa si je pri tem osvojil še del Finske in Poljske. Stalin je ta čas zakladal Hitlerja z vojnim materialom. Kakor nam Japonci dajajo nazaj staro železo, toda v kakšni obliki? Tako so Ru-

si dobili vojno blago nazaj popolnoma drugače predelano po hitlerizmu. Vsaka stvar gre do svoje meje. Hitler je ugrabil in pokončil Jugoslavijo in Grško, ko so se mu podale Ogrska, Rumunija in Bolgarska. In prišla je beseda od našega velikega predsednika Franklin D. Roosevelta "It's later than you think!" Pa ni bilo še prepozno, ko je zaklical Hitlerju: "Stoj!" In tudi Stalinovi vojakom sedaj bikašjo Nemce, da je kaj. In sedaj, kot izgleda, Britanija želi osvoboditi male narode. Upajmo, da mali slovenski narodi ne bodo ostali pozabljeni, kot zadnjo vojno. Pridno delujejo v tem smislu voditelji naših različnih organizacij. Čast jim! Bodimo složni kot en narod z ostalimi Slovani in nič druge stranke. Prvo pa bodimo patriotični ameriški državljani, ki stojimo trdno z našim velikim predsednikom Rooseveltom. Mi na domači fronti, kupujmo kolikor največ mogoče vojne bonde in znanke in pridno delajmo v vojnih industrijah, da pomagamo našim fantom osvoboditi zaslužnjene narode. Upajmo v lepšo bodočnost svetovne demokracije.

John Tercek.

Pridite pogledat našo trtico

Vsem prijateljem in znan- cem pošiljam srčne pozdrave iz solnčne Kalifornije. Tudi kaj imamo dosti sadja, grozdja, fig in druge vrste sadja. Hvala Bogu, jaz imam tako trtico (concord), da bo menda kar dvakrat rodila v enem letu. Eno grozdje je sedaj zrelo in trta pa že zopet cvete v drugi.

Se reče, saj ne vem, če bo vsako leto rodila po dvakrat, ali morda samo sedaj, ko smo v vojnem času in je vedno večja zahteva po grozdju, rozinah in vinu. Če kdo tega ne verjame, pa naj kar pride pogledat na 1348 Summerland Ave., San Pedro, Cal.

Pozdrav,

John Zeleznik.

PSICA DOJI PUJSKE

Tri leta stara psica, ki je last družine Frierson v La Belle, Fla., doji dva pajske, ki sta izgubila mater. "Mati in otroka" se prav dobro razumejo drug z drugim.

Vabimo publiko na ogled

Mi imamo moderno podjetje, kjer vlada blagodejen mir. Potrudili smo se, da nismo prezrli ničesar, kar dodaje k udobnosti in poslugi onim, ki jim strežemo.

Cenili pa bomo nasvete ali kritiko naših sosedov. Pridite vsak čas, ogledajte si prostore in potem nam povejte, kaj mislite o njih. Naša vrata niso nikdar zaprta.

AUGUST F. SVETEK

POGREBNI ZAVOD
478 E. 152. St. IVanhoe 2016

PERSONA

Na razpolago za financiranje nakupa

- avtomobila
- gospodarskih predmetov

Za:

- družinske in hišne potrebščine
- popravilo posestva
- plačilo zavarovalniške premije
- poravnava računov

To je nekaj tipičnih namenov — Pridite in povejte nam o vaših potrebah. Ni treba, da bi bili vlagatelji.

THE NORTH AMERICAN BANK CO.
6131 St. Clair Ave. 15601 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio

JANEZ BLAGADUŠ

(Križkrač.)

Na svetu čudni so ljudje, katerim bije le srce za kako dobro, slabo stvar, za isto delajo vsikdar.

Predstavljajmo si pač, ki blagega je res srca; naj Janez boše mu ime, in Blagaduša piše se!

Za društva je posebno saj šteje svojih kar — O družtvih vedno govori, za ista dela in živi.

Zvečer ko enkrat že zaspi o družtvih sanja, govori, "Podpura!" večkrat čuje, ker misli, da na seji je.

K podpornim društvom — trem, imen vseh teh sicer ne, pri enem je za tajnika, pri dveh pa za nadzornika.

Pri pevskem društvu izboren, čist njegov je zaeno društva arhivar je dolgo že, tak gospod.

Čitalnice podporni član je let že več naš Janez, prečital knjig je mnogo slovenske naše klasike.

Za igre in dramatik o srce mu bije prav zvesto, pri društvu takem rad vrši tam posel tajnika.

Ko veteransko društvo pojavi, kam v paradi je Janez naš — dosmrtni maršal, ko društvo gre.

Telo da svoje si krepil, zato navade se držil: da društvo telovadno mu največ bo koristilo.

Pri društvu enem naš je enem še, to ve naj, je društvo to politično, je vpisan zraven z ženo.

Zgodilo se pa včasih, da seje društev vseh vršile v tednu istem so: udeležiti se jih, pa kakor.

Naprosil svojo je ženo, govoril vladno ji lepo: "Namesto mene, pojdi ti, saj članica ti tudi si!"

"Če to prijaznost mi slo zato poseben dar dobi, vsem drugim ženam v ti kupil bodem nov klo."

Ze v januarju, kot vse assessment plača kar vse, "Za celo leto naj drž, da bom vsled tega bre."

Ko vojna pa minila bo, naš Janez sklenil je, da Kluba lovcov še bo, predlagal ga bo Zveze.

Mogoče boste vprašali, kje prav za prav ta jaz tega res še sam ne, To bil je moj sinočni.

year last week. Many happy returns of the day!

Visiting:

Evelyn Muzic is back home after a two-month stay at Zaks Farm . . . Vida Kozel is enjoying her vacation in California where she is visiting her brother, Al . . .

Until next week, when I shall bring you more news, I remain, "Snoopy"

o

ARMY NEWS

(Continued from page 4)

36604 E. 80 St., was home this week on furlough.

Reported wounded on July 24th somewhere in the Southwest Pacific, Cpl. Emil Tomich of 1109 E. 63 St., is now recuperating in a hospital.

Drafted by Board No. 49, the following are on temporary furloughs: Jas. Ruzic, Robert Klanske, Adolph Strumbly, John Pakish, Edward Juratovic, Joseph Cestarich, Edward Intihar, Carl Urankar, Stanley Jasbeck and John Potocar. Leaving for the Navy are: Carl Leonardi, John Berus and John Aljancic. Going to the Marines are Ray Krall and Joseph Karlovic.

A letter from John Koss to his parents, Mr. and Mrs. Frank Koss, 1152 E. 77 St., relays greetings to friends and a request for mail. His address is: Lt. John F. Koss, 1152 Sgn. AAFNS, San Marcus, Texas.

Last Friday marked the departure of Ralph Macek, whose parents are in Sharon, Pa., but who has been working here in Cleveland and staying with relatives Sustarsic and Hribar on E. 71 St.

Sgt. Zitko joined the service of Uncle Sam six years ago, spending two years in Panama. He is with the tank division in Africa. His current address is: Sgt. Joseph G. Zitko, 6663413, 45 Gen. Hospital Dey, Patients, APO 367, c/o Postmaster, New York City.

Mrs. Ivanka Kapelj of 709 E. 155 St., was given permission to visit her nephew Frank Sedmak, who is a prisoner of war at Aterbury, Ind. They will see each other for the first time in their lives on Labor Day.

Hope until tomorrow is Sgt. Bernard R. Godec, son of Ignatius and Theresa Godec of 35555 E. 80 St. He returns to Los Angeles, California.

Mr. and Mrs. John Kovacic of 1018 E. 71 St. received a letter from their son John, who is in Africa. In the army seven months, he was sent across without a furlough. He sends regards to friends and will be glad to receive mail. His address is: Pfc. John Kovacic ASN 35524884, Co. D. 38th Engrs. APO 625, c/o Postmaster, Miami, Fla.

Returning to Missouri on Sept. 6th, Cpl. John Cebul, son of Mr. and Mrs. John Cebul of 6210 Bonna Ave., is home on a ten day furlough.

A welcome visitor Wednesday was Capt. Leo Virant, who suddenly appeared in our midst after 17 months of heavy duty on the far-off Pacific. He was granted a ten-day leave to visit his wife and children, relatives and friends. Upon his return to service, he will go to Arizona.

Mrs. C. Centa and son Emil left to visit their son and brother Ernest, who is in service at Madison, Wisconsin. His address is: Pfc. Ernest Centa, 638, T.S.S. Bks. 1928, Traux Field, Madison, Wis. Emil leaves for the service of Uncle Sam on September 6th.

**ZA DOBRO PLUMBINGO
IN GRETJE POKLICITE**

A. J. Budnick & CO.
PLUMBING & HEATING
6631 St. Clair Ave.
Bus. Tel. HEnderson 3289
Residence IVanhoe 1889

FRANK KLEMENČIČ
1051 ADDISON ROAD
Barvar in dekorator
HEnderson 7757

NANILO
ročava, da sva prevzela
ITILNO
ane Rose Hauer na
Clair Avenue
je postregla vsem gostom z
prigrizkom. Se toplo pri-
ost vsem znancem in prija-

RY SUSTARŠIČ
Clair Avenue

SPODARJI HIŠ!
popravila, kritja z asfaltom ali škrljja,
so zanesljivo! vsi obrnite do nas, ki smo
dobro poznani tudi mnogim Slovincem
broke.

ated Roofing Co.
DRAIN AVE. GARfield 2434
šašajte za **MR. A. LOZICH**

THE YOUNGER SET AT ST. CHRISTINE'S

BEROS STUDIO
6116 ST. CLAIR AVE.
Tel. EN 0670
CLOSED SUNDAY
During Summer

The downpour prevented the clash between St. Mary's and H. R. at the Euclid Central grounds last Wednesday evening. The third attempt for the finish will be in the near future. U. B. will carry the exact date! You are invited to come to cheer your team on

BEROS STUDIO
6116 ST. CLAIR AVE.
Tel. EN 0670
CLOSED SUNDAY
During Summer